

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

12 decembrie 2019 *

„Trimitere preliminară – Procedură preliminară de urgență – Cooperare polițienească și judiciară în materie penală – Mandat european de arestare – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Articolul 6 alineatul (1) – Noțiunea de «autoritate judiciară emitentă» – Criterii – Mandat european de arestare emis de parchetul unui stat membru pentru efectuarea urmăririi penale”

În cauza C-625/19 PPU,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos), prin decizia din 22 august 2019, primită de Curte la 22 august 2019, în procedura referitoare la executarea mandatului european de arestare emis împotriva lui

XD,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, domnii M. Safjan, L. Bay Larsen, doamna C. Toader (raportoare) și domnul N. Jääskinen, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: doamna M. Ferreira, administratoare principală,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 24 octombrie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru XD, de D. Bektesevic și de T. E. Korff, avocatul;
- pentru Openbaar Ministerie, de K. van der Schaft și de N. Bakkenes;
- pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman și de J. Langer, în calitate de agenți;
- pentru Irlanda, de G. Hodge și de M. Browne, în calitate de agenți, asistați de R. Kennedy, SC;
- pentru guvernul spaniol, de L. Aguilera Ruiz, în calitate de agent;
- pentru guvernul francez, de A. Daniel și de A.-L. Desjonquères, în calitate de agenți;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de L. Fiandaca, avvocato dello Stato;

* Limba de procedură: neerlandeza.

- pentru guvernul finlandez, de M. Pere, în calitate de agent;
 - pentru guvernul suedez, de A. Falk, de C. Meyer-Seitz, de H. Shev, de J. Lundberg și de H. Eklinder, în calitate de agenți;
 - pentru Comisia Europeană, de S. Grünheid și de R. Troosters, în calitate de agenți,
- după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 26 noiembrie 2019,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24) (denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul executării, în Țările de Jos, a unui mandat european de arestare emis la 27 mai 2019 de Åklagarmyndigheten (Parchetul, Suedia), pentru efectuarea urmăririi penale inițiate împotriva lui XD.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (5), (6), (10) și (12) ale Deciziei-cadru 2002/584 au următorul cuprins:
 - „(5) Obiectivul stabilit pentru Uniune, și anume de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, duce la eliminarea extrădării între statele membre și la înlocuirea acesteia cu un sistem de predare între autoritățile judiciare. Pe de altă parte, introducerea unui nou sistem simplificat de predare a persoanelor condamnate sau bănuite, cu scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor, în materie penală, permite eliminarea complexității și a riscurilor de întârziere inerente procedurilor actuale de extrădare. Relațiile de cooperare clasice care au dominat până în prezent între statele membre ar trebui să fie înlocuite cu un sistem de liberă circulație a deciziilor judiciare în materie penală, atât a celor anterioare sentinței de condamnare, cât și a celor definitive, într-un spațiu de libertate, securitate și justiție.
 - (6) Mandatul de arestare european prevăzut în prezenta decizie-cadru constituie prima concretizare, în domeniul dreptului penal, a principiului recunoașterii reciproce pe care Consiliul European l-a calificat drept «piatra de temelie» a cooperării judiciare.
- [...]
- (10) Mecanismul mandatului european de arestare se bazează pe un grad ridicat de încredere între statele membre. Punerea în aplicare a acestuia nu poate fi suspendată decât în caz de încălcare gravă și persistentă de către unul dintre statele membre a principiilor enunțate la articolul 6 alineatul (1) [UE], constatată de Consiliu, în aplicarea articolului 7 alineatul (1) [UE] și cu consecințele prevăzute la alineatul (2) din același articol.

[...]

(12) Prezenta decizie-cadru respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute la articolul 6 [UE] și reflectate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene[...], în special în capitolul VI. [...]"

4 Articolul 1 din această decizie-cadru, intitulat „Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia”, prevede:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 [UE].”

5 Articolul 2 din această decizie-cadru, intitulat „Domeniul de aplicare al mandatului european de arestare”, prevede la alineatul (1):

„Un mandat european de arestare poate fi emis pentru fapte pedepsite de legea statului membru emitent cu o pedeapsă sau o măsură de siguranță privative de libertate a căror durată maximă este de cel puțin douăsprezece luni sau, atunci când s-a dispus o condamnare la o pedeapsă sau s-a pronunțat o măsură de siguranță, pentru condamnări pronunțate cu o durată de cel puțin patru luni.”

6 Potrivit articolului 6 din Decizia-cadru 2002/584, intitulat „Stabilirea autorităților judiciare competente”:

„(1) Autoritatea judiciară emitentă este autoritatea judiciară a statului membru emitent care este competentă să emită un mandat european de arestare, în conformitate cu dreptul acestui stat.

(2) Autoritatea judiciară de executare este autoritatea judiciară a statului membru de executare, care este competentă să execute mandatul european de arestare, în conformitate cu dreptul acestui stat.

(3) Fiecare stat membru informează Secretariatul General al Consiliului despre autoritatea judiciară competentă, în conformitate cu dreptul intern.”

Dreptul suedez

RB

7 Capitolul 24 din rättegångsbalken (Codul de procedură judiciară, denumit în continuare „RB”) conține normele referitoare la arestarea preventivă.

8 Potrivit articolului 13 din acest capitol, de îndată ce un procuror înaintează o cerere de luare a măsurii de arestare preventivă, instanța trebuie să organizeze o ședință pentru a se pronunța asupra ei, la care sunt convocate pentru a se înfățișa autorul prezumat al infracțiunii și apărătorul său.

9 Potrivit articolului 17 al doilea paragraf din capitolul menționat, instanța poate dispune arestarea preventivă în lipsa autorului prezumat al infracțiunii.

- 10 Din dispozițiile articolului 20 primul paragraf punctul 2 din capitolul 24 din RB rezultă că instanța sesizată are obligația de a revoca imediat măsura arestării preventive în cazul în care ea nu se mai justifică. Potrivit articolului 20 al doilea paragraf din același capitol, pe toată durata arestării preventive, procurorul are obligația de a examina dacă această măsură are un caracter proporțional și poate să dispună revocarea ei din oficiu înainte de a dispune examinarea sa.
- 11 Conform articolului 1 din capitolul 52 din RB, decizia de luare a măsurii arestării preventive pronunțată în primă instanță poate face obiectul unui apel fără limitare în timp. Decizia de apel poate fi la rândul său înaintată Högsta domstolen (Curtea Supremă, Suedia) fără limitare în timp, în temeiul articolului 1 din capitolul 56 din RB.

Regulamentul (2003:1178)

- 12 Förordning (2003:1178) om överlämnande till Sverige enligt en europeisk arresteringsorder [Regulamentul (2003:1178) privind predarea [unei persoane] în Suedia în temeiul unui mandat european de arestare] (SFS 2003, nr. 1788) a transpus în ordinea juridică suedeză Decizia-cadru 2002/584.
- 13 Potrivit articolului 2 din Regulamentul (2003:1178), procurorul emite mandatul european de arestare pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse ori a unei măsuri de siguranță privative de libertate.
- 14 În conformitate cu articolul 3 din acest regulament, se poate emite un mandat european de arestare pentru efectuarea urmăririi penale atunci când s-a emis un mandat de arestare preventivă pe numele persoanei căutate ca urmare a faptului că este suspectată că ar fi săvârșit o infracțiune sancționată cu o pedeapsă privativă de libertate de cel puțin un an.
- 15 Potrivit articolului 5 alineatul (1) din regulamentul menționat, procurorul nu poate emite un mandat european de arestare decât după ce s-a analizat dacă prejudiciul care va putea rezulta pentru persoana interesată, termenele și costurile aferente procedurii pe care aceasta le implică se justifică în raport cu natura și cu gravitatea infracțiunii, precum și cu alte împrejurări.

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

- 16 La data de 27 mai 2019, parchetul suedez a emis un mandat european de arestare pentru efectuarea urmăririi penale împotriva lui XD, bănuit că a participat pe teritoriul mai multor state, inclusiv în Suedia, la săvârșirea unor infracțiuni prevăzute de legislația referitoare la stupefiante, în cadrul unui grup infracțional organizat.
- 17 Mandatul european de arestare a fost emis pentru punerea în executare a unei decizii de arestare preventivă adoptate în aceeași zi de Göteborgs tingsrätt (Tribunalul de Primă Instanță din Göteborg, Suedia).
- 18 A doua zi, la data de 28 mai 2019, XD a fost arestat în Țările de Jos pe baza mandatului european de arestare.
- 19 În ziua următoare, pe data de 29 mai 2019, Openbaar Ministerie (Ministerul Public, Țările de Jos) a sesizat rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) în temeiul articolului 23 din Overleveringswet (Legea privind predarea) din 29 aprilie 2004, pentru examinarea mandatului european de arestare sus-menționat.

- 20 Instanța de trimitere arată, pe de o parte, că din informațiile furnizate de autoritățile suedeze în cadrul procedurii principale reiese că, în Suedia, membrii parchetului participă la administrarea justiției și acționează în mod independent, fără riscul de a fi supuși, direct sau indirect, unor ordine sau instrucțiuni individuale din partea puterii executive.
- 21 Pe de altă parte, deși reglementarea suedeză privind mandatul european de arestare nu prevede posibilitatea de a introduce o cale de atac împotriva deciziei de emitere a unui astfel de mandat, această instanță arată că informațiile comunicate de autoritățile suedeze permit să se concluzioneze că proporționalitatea unui mandat european de arestare este examinată la momentul adoptării deciziei de arestare preventivă care precedă mandatul european de arestare.
- 22 În plus, în speță, în ședința consacrată deținerii lui XD desfășurată la Göteborgs tingsrätt (Tribunalul de Primă Instanță din Göteborg), dezbaterile ar fi vizat de asemenea emiterea unui mandat european de arestare în vederea predării lui XD autorităților suedeze. Astfel, această instanță ar fi examinat proporționalitatea emiterii unui mandat european de arestare atunci când a decis să dispună arestarea preventivă a lui XD.
- 23 Având în vedere aceste împrejurări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă aprecierea efectuată de un judecător la momentul adoptării hotărârii judecătorești naționale, anterior deciziei privind emiterea unui mandat european de arestare, privind în special proporționalitatea emiterii unui asemenea mandat este conformă în esență cu cerințele enunțate la punctul 75 din Hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetele din Lübeck și Zwickau) (C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), potrivit căreia o decizie a Ministerului Public de a emite un mandat european de arestare trebuie să poată face obiectul unei căi de atac jurisdicționale care îndeplinește pe deplin condițiile inerente unei protecții jurisdicționale efective.
- 24 În această privință, instanța menționată subliniază că, deși, în speță, mandatele de arestare național și european au fost emise în aceeași zi, nu se poate exclude ipoteza că, între adoptarea unei hotărâri judecătorești naționale și aprecierea proporționalității eliberării unui mandat european de arestare, pe de o parte, și momentul emiterii efective a acestui din urmă mandat, pe de altă parte, se scurge o anumită perioadă în care survin fapte noi care au incidență asupra eliberării respectivului mandat european de arestare. Într-o astfel de situație, aprecierea făcută de instanță anterior emiterii efective a mandatului european de arestare ar putea să nu ofere o protecție jurisdicțională efectivă împotriva caracterului disproporționat al emiterii unui asemenea mandat.
- 25 În aceste condiții, Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Un procuror care participă la administrarea justiției în statul membru emitent, care acționează în mod independent în exercitarea funcțiilor sale inerente emiterii unui mandat european de arestare și care a emis un mandat european de arestare poate fi considerat drept autoritate judiciară emitentă, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru [2002/584], dacă, în statul membru emitent, o instanță a evaluat condițiile pentru emiterea unui mandat european de arestare și în special proporționalitatea acesteia anterior deciziei efective a procurorului de a emite mandatul european de arestare?”

Cu privire la procedura de urgență

- 26 La data de 17 septembrie 2019, Camera întâi a Curții a decis, la propunerea judecătoarei raportoare, după ascultarea avocatului general, să soluționeze cauza C-625/19 PPU în procedură preliminară de urgență.

27 Astfel, după ce a arătat că trimiterea privea interpretarea Deciziei-cadru 2002/584, care face parte din titlul V din partea a treia din Tratatul FUE, referitor la spațiul de libertate, securitate și justiție, și, prin urmare, era susceptibilă, astfel cum solicita instanța de trimitere, să fie soluționată potrivit procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 23a din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții, Camera întâi a Curții s-a întemeiat pe împrejurarea că XD era reținut, începând de la 28 mai 2019, în vederea extradării, așteptând o decizie cu privire la executarea mandatului european de arestare emis în privința sa, și că menținerea sa în detenție depindea de soluționarea litigiului principal.

Cu privire la întrebarea preliminară

28 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul cooperării dintre instanțele naționale și Curte instituite prin articolul 267 TFUE, este de competența acestora din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care a fost sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate (Hotărârea din 4 septembrie 2014, *eco cosmetics* și *Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 și C-120/13, EU:C:2014:2144, punctul 32 și jurisprudența citată).

29 În speță, prin intermediul întrebării preliminare, instanța de trimitere pare să pornească de la premisa potrivit căreia calitatea de autoritate judiciară emitentă, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, este condiționată în special de existența unui control jurisdicțional al deciziei de emiteră a mandatului european de arestare.

30 Cu toate acestea, existența unui control jurisdicțional privind decizia de a emite un mandat european de arestare adoptată de o autoritate, alta decât o instanță judecătorească, nu constituie o condiție pentru a putea considera această autoritate drept autoritate judiciară emitentă în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584. O astfel de cerință nu face parte din normele statutare și organizatorice ale autorității menționate, ci privește procedura de emiteră a unui astfel de mandat (Hotărârea pronunțată astăzi, *JR* și *YC*, C-566/19 PPU și C-626/19 PPU, punctul 48).

31 Această interpretare este consolidată prin Hotărârea din 27 mai 2019, *PF* (Procurorul General al Lituaniei) (C-509/18, EU:C:2019:457), în care Curtea a statuat că procurorul general al unui stat membru care are competența de a efectua urmărirea penală, fiind independent din punct de vedere structural față de puterea judecătorească, și al cărui statut îi conferă în acest stat membru o garanție de independență în raport cu puterea executivă în ceea ce privește emiteră mandatului european de arestare trebuie să fie considerat drept autoritate judiciară emitentă în sensul Deciziei-cadru 2002/584 și a lăsat instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă deciziile acestui procuror pot face, pe de altă parte, obiectul unei căi de atac care îndeplinește în totalitate cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective.

32 În aceste condiții, este necesar să se considere că, prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretată în sensul că, în cazul în care competența de a emite un mandat european de arestare pentru efectuarea urmăririi penale este atribuită unei autorități care, deși participă la administrarea justiției acestui stat membru, nu este ea însăși o instanță judecătorească, cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective sunt îndeplinite dacă o instanță a analizat condițiile de emiteră a unui mandat european de arestare și în special caracterul său proporțional înainte de decizia efectivă a acestei autorități de a-l emite.

33 Trebuie amintit de la început că atât principiul încrederii reciproce între statele membre, cât și principiul recunoașterii reciproce, care are la bază el însuși încrederea reciprocă dintre acestea din urmă, au o importanță fundamentală în dreptul Uniunii, având în vedere că permit crearea și menținerea unui spațiu fără frontiere interioare. Mai concret, principiul încrederii reciproce impune, îndeosebi în ceea ce privește spațiul de libertate, securitate și justiție, fiecăruia dintre aceste state să

considere, mai puțin în situații excepționale, că toate celelalte state membre respectă dreptul Uniunii și în special drepturile fundamentale recunoscute de acesta [Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 36 și jurisprudența citată].

- 34 De asemenea, este necesar să se observe că Decizia-cadru 2002/584, astfel cum reiese din considerentul (6) al acesteia, constituie prima concretizare în domeniul dreptului penal a principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare, consacrat la articolul 82 alineatul (1) TFUE, care a înlocuit articolul 31 UE în temeiul căruia a fost adoptată această decizie-cadru. De atunci, cooperarea judiciară în materie penală s-a dotat progresiv cu instrumente juridice a căror aplicare coordonată este destinată să consolideze încrederea statelor membre în ordinele lor juridice naționale, în scopul de a asigura recunoașterea și executarea în Uniune a hotărârilor judecătorești în materie penală pentru a evita orice impunitate a autorilor infracțiunilor.
- 35 Principiul recunoașterii reciproce, care stă la baza structurii Deciziei-cadru 2002/584, presupune, potrivit articolului 1 alineatul (2) din aceasta, că statele membre sunt, în principiu, obligate să dea curs unui mandat european de arestare (Hotărârea din 16 noiembrie 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, punctul 36 și jurisprudența citată).
- 36 Astfel, potrivit dispozițiilor Deciziei-cadru 2002/584, statele membre nu pot refuza executarea unui asemenea mandat decât în cazurile de neexecutare obligatorie prevăzute la articolul 3, precum și în cazurile de neexecutare facultativă enumerate la articolele 4 și 4a din aceasta. În plus, executarea unui mandat european de arestare nu poate fi supusă de autoritatea judiciară de executare decât condițiilor definite la articolul 5 din decizia-cadru (Hotărârea Curții din 29 ianuarie 2013, Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, punctul 36 și jurisprudența citată).
- 37 Trebuie de asemenea să se observe că eficacitatea și buna funcționare a sistemului simplificat de predare a persoanelor condamnate sau bănuite că au încălcat legea penală, instituit prin Decizia-cadru 2002/584, se întemeiază pe respectarea anumitor cerințe stabilite în această decizie-cadru a cărei aplicabilitate a fost clarificată prin jurisprudența Curții.
- 38 În această privință, rezultă din jurisprudența menționată că sistemul mandatului european de arestare cuprinde o protecție pe două niveluri a drepturilor în materie de procedură și a drepturilor fundamentale de care trebuie să beneficieze persoana căutată, având în vedere că, la protecția judiciară prevăzută la primul nivel, cu ocazia adoptării unei decizii judiciare naționale cum este un mandat de arestare național, se adaugă protecția care trebuie să fie asigurată la cel de al doilea nivel, cu ocazia emiterii mandatului european de arestare, care poate interveni, dacă este cazul, în termene scurte după adoptarea respectivei decizii judiciare naționale [Hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetele din Lübeck și Zwickau), C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punctul 67 și jurisprudența citată].
- 39 Astfel, în ceea ce privește o măsură cum este emiterea unui mandat european de arestare, care este de natură să aducă atingere dreptului la libertate al persoanei în cauză, această protecție implică adoptarea, cel puțin la unul dintre cele două niveluri ale protecției menționate, a unei decizii care îndeplinește cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective [Hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetele din Lübeck și Zwickau), C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punctul 68].
- 40 În special, al doilea nivel de protecție a drepturilor persoanei în cauză presupune că autoritatea judiciară emitentă controlează respectarea condițiilor necesare pentru această emitere și examinează în mod obiectiv, ținând seama de toate elementele incriminatoare și dezincriminatoare, și fără a fi expusă riscului de a fi supusă unor instrucțiuni din exterior, în special din partea puterii executive, dacă emiterea respectivă are un caracter proporțional [a se vedea în special Hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetele din Lübeck și Zwickau), C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punctele 71 și 73].

- 41 În plus, atunci când dreptul statului membru emitent atribuie competența de emiteră a unui mandat european de arestare unei autorități care, deși participă la administrarea justiției din acest stat membru, nu este ea însăși o instanță judecătorească, decizia de emiteră a unui astfel de mandat de arestare și în special caracterul proporțional al unei astfel de decizii trebuie să poată fi supuse în respectivul stat membru unei căi de atac jurisdicționale care îndeplinește pe deplin cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective [Hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetele din Lübeck și Zwickau), C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punctul 75].
- 42 O asemenea cale de atac împotriva deciziei de a emite un mandat european de arestare pentru efectuarea urmăririi penale, adoptată de o autoritate care, deși participă la administrarea justiției și beneficiază de independența necesară în raport cu puterea executivă, nu reprezintă o instanță judecătorească, urmărește să garanteze faptul că respectivul control jurisdicțional al deciziei amintite și al condițiilor necesare pentru emiteră acestui mandat, în special caracterul său proporțional, respectă cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective.
- 43 Prin urmare, revine statelor membre sarcina de a se asigura că ordinele lor juridice garantează în mod efectiv nivelul de protecție jurisdicțională impus prin Decizia-cadru 2002/584, astfel cum este interpretată de jurisprudența Curții, prin intermediul căilor de atac pe care le instituie și care pot fi diferite de la un sistem la altul.
- 44 În special, instituirea unui drept la o cale de atac distinctă împotriva deciziei de a emite un mandat european de arestare luate de o autoritate judiciară, alta decât o instanță judecătorească, constituie doar o posibilitate în această privință.
- 45 Astfel, Decizia-cadru 2002/584 nu împiedică un stat membru să aplice normele sale procedurale privind emiteră unui mandat european de arestare, atât timp cât nu se aduce atingere obiectivului acestei decizii-cadru și cerințelor care decurg din aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 mai 2013, F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, punctul 53).
- 46 În speță, astfel cum reiese din dosarul de care dispune Curtea, emiteră unui mandat european de arestare pentru efectuarea urmăririi penale rezultă în mod obligatoriu în ordinea juridică suedeză dintr-o decizie prin care se dispune arestarea preventivă a persoanei în cauză care este pronunțată de o instanță.
- 47 Instanța de trimitere precizează de asemenea că din informațiile care i-au fost comunicate de autoritățile suedeze rezultă că, pentru a stabili necesitatea luării măsurii arestării preventive, instanța competentă are obligația de a analiza și proporționalitatea altor măsuri care pot fi avute în vedere, cum ar fi emiteră unui mandat european de arestare.
- 48 În plus, potrivit guvernului suedez, la analiza necesității luării măsurii arestării preventive față de o persoană bănuită că a încălcat legea penală, această instanță trebuie să procedeze întotdeauna la o apreciere a caracterului proporțional al unei astfel de măsuri. În cazul în care persoana bănuită că a săvârșit o infracțiune fuge sau nu are reședința pe teritoriul statului membru emitent, singurul motiv pentru care procurorul sesizează o instanță pentru a emite un mandat de arestare împotriva acestei persoane ar fi necesitatea de a emite un mandat european de arestare. În consecință, examinarea caracterului proporțional pe care această instanță o va efectua atunci când analizează necesitatea de a dispune arestarea preventivă se va concentra și asupra emiterii unui mandat european de arestare.
- 49 Aceasta pare să fi fost situația în cauza principală, întrucât, astfel cum reiese din trimiterea preliminară, la ședințele care au avut loc în fața instanțelor suedeze cu privire la arestarea preventivă a lui XD, dezbaterile au vizat și necesitatea de a emite un mandat european de arestare pentru a se efectua predarea persoanei căutate către autoritățile suedeze.

- 50 Pe de altă parte, guvernul suedez a precizat în observațiile sale scrise și în ședința desfășurată la Curte că persoana căutată pe baza unui mandat european de arestare are dreptul de a declara apel împotriva deciziei de arestare preventivă, fără limitare în timp, chiar după emiterea mandatului european de arestare și după arestarea sa în statul membru de executare. În cazul în care decizia de luare a măsurii arestării preventive atacată este anulată, în mod automat se invalidează mandatul european de arestare, întrucât emiterea sa se întemeiază pe existența acestei decizii.
- 51 În sfârșit, guvernul menționat a arătat că orice instanță ierarhic superioară sesizată cu apel împotriva deciziei de arestare preventivă analizează și proporționalitatea emiterii mandatului european de arestare.
- 52 Existența în ordinea juridică suedeză a unor astfel de norme procedurale permite să se constate că, inclusiv în lipsa unei căi de atac distincte împotriva deciziei procurorului de a emite un mandat european de arestare, condițiile sale de emiteră și în special caracterul său proporțional pot face obiectul unui control jurisdicțional în statul membru emitent, înainte sau concomitent cu adoptarea sa, dar și ulterior.
- 53 Un astfel de sistem îndeplinește, prin urmare, cerința unei protecții jurisdicționale efective.
- 54 În plus, astfel cum s-a amintit la punctul 34 din prezenta hotărâre, Decizia-cadru 2002/584 se înscrie într-un sistem global de garanții privind protecția jurisdicțională efectivă care sunt prevăzute de alte reglementări ale Uniunii adoptate în domeniul cooperării judiciare în materie penală, care urmăresc să faciliteze persoanei căutate în temeiul unui mandat european de arestare exercitarea drepturilor sale, chiar înainte de predarea sa către statul membru emitent.
- 55 În special, articolul 10 din Directiva 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate (JO 2013, L 294, p. 1) impune autorității competente din statul membru de executare să informeze, fără întârzieri nejustificate de la momentul privării de libertate, persoanele căutate că au dreptul de a angaja un avocat în statul membru emitent.
- 56 Având în vedere aceste considerații, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretată în sensul că cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective de care trebuie să beneficieze o persoană pe numele căreia a fost emis un mandat european de arestare pentru efectuarea urmăririi penale sunt îndeplinite din moment ce, potrivit legislației statului membru emitent, condițiile de eliberare a acestui mandat și în special caracterul său proporțional fac obiectul unui control jurisdicțional în acest stat membru.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 57 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretată în sensul că cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective de care trebuie să beneficieze o persoană

pe numele căreia a fost emis un mandat european de arestare pentru efectuarea urmăririi penale sunt îndeplinite din moment ce, potrivit legislației statului membru emitent, condițiile de eliberare a acestui mandat și în special caracterul său proporțional fac obiectul unui control jurisdicțional în acest stat membru.

Semnături